

Sygn. akt III AUa 1607/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Maria Pierzycka-Pająk
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSO del. Anna Petri (spr.)
Protokolant	Beata Kłosek

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. G. (J. G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach z dnia 29 czerwca 2015r. sygn. akt XI U 2838/14

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego J. G. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/SSA M.Żurecki /-/SSA M.Pierzycka-Pająk /-/SSO del. A.Petri

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1607/15

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. G. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 10 października 2014r., odmawiającej mu prawa

do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony domagał się przyznania mu prawa do tego świadczenia, wskazując, że pracował w szczególnych warunkach w (...) S.A. w B. w okresie od 14 października 1974r. do 29 lutego 1988r. przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania zarzucając, iż ubezpieczony nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 10 lat, 5 miesięcy i 14 dni takiej pracy. Brak przy tym podstaw do zaliczenia mu do tej pracy spornego okresu, gdyż jego pracodawca wydał mu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym nie uwzględnił go, jako pracy wykonywanej w tych warunkach.

Wyrokiem z dnia 29 czerwca 2015r. Sąd Okręgowy w Katowicach zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury, począwszy od 2 września 2014r. i zasądził od organu rentowego na jego rzecz kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczony urodził się (...) Nie jest członkiem OFE. Dnia 2 września 2014r. złożył wniosek o emeryturę. Na dzień 1 stycznia 1999r. wykazał ponad 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym organ rentowy uwzględnił mu na podstawie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 25 kwietnia 2013r. 10 lat, 5 miesięcy i 14 dni pracy w warunkach szczególnych w (...) S.A. w B. od 1 marca 1988r. do 31 grudnia 1998r.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, iż w czerwcu 1971r. ubezpieczony ukończył Zasadniczą Szkołę Zawodową w zawodzie tokarza. Począwszy od 14 października 1974r., był zatrudniony na pełnym etacie w (...) Spółce Akcyjnej (...) Zakładzie Przeróbczym (...) w B., na stanowisku tokarza w oddziale maszynowym. W dotyczącym przeszerogowania piśmie z 15 marca 1988r. jego pracodawca wskazał, że w tym czasie ubezpieczony pracował w charakterze ślusarza, tokarza i spawacza autogenicznego. Następnie, w związku z uzyskaniem w marcu 1988r. zatwierdzenia OUG do pełnienia funkcji dozorca oddziału maszynowego, od 1 marca 1988r. powierzono mu stanowisko ślusarza remontowego maszyn i urządzeń na wydziale maszynowym. Z dniem 1 października 1989r. przeniesiono go na stanowisko sztygara zmianowego oddziału energomaszynowego. W kwietniu 1991r. Okręgowy Urząd Górniczy w B. zatwierdził ubezpieczonego w charakterze osoby średniego dozoru ruchu specjalności mechanicznej w odkrywkowych zakładach górniczych. W wydanym mu 25 kwietnia 2013r. świadectwie pracy wskazano, iż w okresie od 1 marca 1988r. do 30 września 1989r. ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione pod poz. 25 wykazu A dział XIV do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. i w dziale XIV wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 17 (...) z 12 sierpnia 1983r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, a od 1 października 1989r. do 31 grudnia 1998r. realizował prace wymienione pod poz. 24 działu XIV tego rozporządzenia. Okresy te organ rentowy zaliczył do pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd I instancji wskazał, iż spółka (...) podlega resortowi górnictwa i jako taka, zajmuje się przeróbką mechaniczną węgla, tj. odzyskiwaniem węgla z hałd kopalnianych, sortowaniem węgla i oddzieleniem węgla od kamienia. W spornym okresie w jej skład wchodził m.in. Wydział Elektryczny, Przeróbki Mechanicznej, Kolejowy oraz Laboratorium. Ubezpieczony pracował w oddziale maszynowym Zakładu Przeróbczego (...) w B., który zajmował się utrzymaniem w ruchu maszyn i urządzeń górniczych. Wykonywał obowiązki na trzy zmiany. Na I zmianie realizowano prace przygotowawcze dla III zmiany (tj. przygotowywano części zamienne w warsztacie albo na placu przed nim), na II zmianie zajmowano się utrzymaniem ruchu, przeprowadzaniem kontroli wizualnej i słuchowej prawidłowości działania maszyn, a pozostałą część czasu pracy poświęcano na dalsze przygotowywanie części do naprawy, na III zmianie remontowano i naprawiano maszyny takie, jak kruszarki, wibratory, przesiewacze i inne urządzenia sortujące węgiel, które zwykle były wyłączone wówczas z ruchu.

Przez cały sporny okres od 14 października 1974r. do 29 lutego 1988r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu świadczył taką samą pracę, tj. w zależności od potrzeb, wykonywał obowiązki ślusarza, mechanika, tokarza, a od 1984r. (tj. od uzyskania uprawnień) także spawacza przy konserwacji i naprawie maszyn przeróbki mechanicznej węgla.

Sąd Okręgowy, rozpoznając sprawę uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie. Powołał się przy tym na przepis art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 748 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną w związku z art. 32 tej ustawy,

przy zastosowaniu § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach

lub szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r., nr 8, poz. 43 z późn. zm.) i związane z tymi regulacjami orzecznictwo sądowe. Wskazał, iż w wykazie A stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia, w Dziale I obejmującym górnictwo, pod poz. 5 widnieje „przeróbka mechaniczna węgla”. Z kolei, w załączniku nr 1 do zarządzenia Nr 17 Ministra Górnictwa

i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach (Dz.Urz.WUG.1983.8.12) w dziale I pod poz. 5 pkt 2 przewidziano stanowisko konserwatora urządzeń przeróbki mechanicznej węgla.

Sąd I instancji podkreślił, iż dowodem potwierdzającym zatrudnienie pracownika

w warunkach szczególnych jest nie tylko świadectwo wykonywania prac w tych warunkach. W postępowaniu sądowym charakter wykonywanej pracy można wykazać przy pomocy wszelkich dowodów, w tym także zeznań świadków i przesłuchania stron (art. 473 § 1 k.p.c.), a dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca

w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych

w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak wyrok Sądu Najwyższego z 19 maja 2011r., III UK 174/10, Lex nr 901652).

Sąd I instancji nie miał wątpliwości, że w okresie od 14 października 1974r.

do 29 lutego 1988r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę wskazaną w poz. 5 działu I wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia

7 lutego 1983r. Przedmiotem działalności Przedsiębiorstwa (...) było oddzielanie węgla od kamienia, sortowanie węgla i odzyskiwanie go z hałd kopalnianych, czyli przeróbka mechaniczna węgla. Ubezpieczony przez cały sporny okres świadczył pracę w wydzielonym tam dziale mechanicznym Zakładu Przeróbczego w B. bezpośrednio przy przeróbce węgla. Zakład Przeróbczy wykorzystywał w swojej działalności maszyny i urządzenia górnicze, a ich naprawy i bieżącej konserwacji dokonywali pracownicy działu mechanicznego (maszynowego). Do obowiązków ubezpieczonego przez cały okres zatrudnienia należały prace ślusarskie, tokarskie, a potem także spawalnicze, wykonywane w warsztacie naprawczym urządzeń do przeróbki węgla. Faktycznie wykonywał on w tym okresie prace konserwatora urządzeń przeróbki mechanicznej węgla, ponieważ kontrolował sprawność

tych urządzeń i dorabiał, naprawiał i dopasowywał, a następnie montował części zamienne

do nich. Zajmował kolejno stanowisko tokarza, a następnie jednocześnie stanowisko ślusarza, tokarza i spawacza.

W aktach osobowych ubezpieczonego jest umowa o pracę na stanowisku tokarza, a następnie dokument przeszerogowania, gdzie wskazano, że pracuje on

na stanowisku tokarz-ślusarz-spawacz. Okoliczność ta potwierdza wersję przedstawioną

przez świadków i ubezpieczonego, że zakres jego obowiązków od początku zatrudnienia

do 1988r. był taki sam, a pracodawca jedynie w różny sposób określał jego stanowisko pracy. W konsekwencji, na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony legitymował się dłuższym,

niż wymagany 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach. Stąd też, z mocy art. 100 ust. 1 w związku z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej, z dniem złożenia wniosku nabył prawo do emerytury.

Z tej przyczyny, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd ten zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał mu to świadczenie.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd I instancji orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 490 z późn. zm.).

Apelację od tego wyroku wniósł organ rentowy.

Apelujący zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, poprzez niesłuszne przyjęcie, że w okresie od 14 października 1974r. do 29 lutego 1988r. ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jako konserwator urządzeń przeróbki mechanicznej węgla, czyli wykonywał pracę w warunkach szczególnych, co spowodowało:

- naruszenie prawa materialnego, a to wykazu A działu I poz. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r., Nr 8 poz. 43) w związku z art. 184 ustawy emerytalnej, poprzez niesłuszne przyznanie prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Apelujący podniósł, że za sporny okres ubezpieczony nie przedłożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Brak więc podstaw do zaliczenia mu spornego okresu do stażu pracy w tych warunkach, skoro pracodawca nadal istnieje i nie potwierdza wykonywania przez niego w tym czasie pracy w szczególnych warunkach. Pomimo, iż pracodawca wskazał w tym dokumencie, iż ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach jedynie w okresach od 1 marca 1988r. do 30 września 1989r. i od 1 października 1989r. do 31 grudnia 1998r., to ubezpieczony nie wystąpił do niego z wnioskiem o sprostowanie tego świadectwa. Ponadto, z jego zaświadczenia o zatrudnieniu wynika, że w spornym okresie był on zatrudniony na stanowisku „tokarz” i brak jest jakichkolwiek innych dokumentów wskazujących, że w tym czasie faktycznie wykonywał inną pracę, która mogłaby zostać zakwalifikowana, jako praca w warunkach szczególnych. Skoro zatem sam pracodawca na podstawie akt osobowych nie potwierdza wykonywania przez ubezpieczonego w spornym okresie pracy w szczególnych warunkach, przeto brak podstaw do uznania, że w tym czasie w takich warunkach pracował.

Apelujący przypomniał, iż orzecznictwo sądowe stoi na stanowisku, że zeznania świadków nie mogą zastępować świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Dowód tylko z zeznań świadków, z uwagi na szczególny i wyjątkowy charakter prawa do emerytury w obniżonym wieku, nie może przesądzać o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, zwłaszcza, gdy fakty wynikające z zeznań świadków nie znajdują potwierdzenia w dokumentacji pracowniczej (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 5 lutego 2014r., Lex nr 1425488).

W odpowiedzi na apelację ubezpieczony wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego za II instancję. Wskazał, iż Sąd Okręgowy dokonał

precyzyjnej, przekonującej i prawidłowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, uznając, iż w spornym okresie ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze pracę w warunkach szczególnych i z tego tytułu przysługuje mu emerytura.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy uznaje za własne ustalenia poczynione przez Sąd I instancji i podziela dokonaną na ich podstawie ocenę prawną zasadności odwołania ubezpieczonego. Wbrew zarzutom apelującego, Sąd Okręgowy przeprowadził staranne postępowanie dowodowe, w oparciu o które poczynił trafne ustalenia faktyczne oraz wywiódł wnioski w pełni uprawnione wynikiem tego postępowania, nie wykraczając poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów, wynikające z przepisu art. 233 k.p.c. Dokonana subsumcja ustaleń faktycznych do mających zastosowanie przepisów prawa materialnego nie budzi zastrzeżeń Sądu Apelacyjnego. W tej sytuacji, zbędne jest ich ponowne szczegółowe przywoływanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego (tak wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 1998r., I PKN 339/98, OSNAPiUS z 1999r., z. 24, poz. 776).

Prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym wynika z prawidłowo powołanego przez Sąd Okręgowy brzmienia art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015, poz. 748 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną, w myśl którego ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1.okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2.okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z brzmieniem art. 32 ust. 1 tej ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym, niż określony w art. 27 ust. 1. W myśl art. 32 ust. 2 ustawy, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Z mocy art. 32 ust. 4 ustawy, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Stosownie do § 3 tego rozporządzenia, do uzyskania prawa do emerytury wymagany jest dla mężczyzn okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat. Przepis § 4 ust. 2 rozporządzenia przewiduje, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla mężczyzn 60 lat

i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Z mocy § 2 ust. 1 rozporządzenia, praca w warunkach szczególnych winna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Jak słusznie zauważył organ orzekający, na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony wykazał 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, a w dniu 12 czerwca 2013r. osiągnął 60 rok życia. Nie jest członkiem OFE.

Sporne pomiędzy stronami pozostawało jedynie wykazanie przez niego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999r. Organ rentowy uznał mu 10 lat, 5 miesięcy i 14 dni tej pracy, a Sąd I instancji prawidłowo ustalił, iż w tych warunkach ubezpieczony pracował też od 14 października 1974r. do 29 lutego 1988r. w (...) Spółce Akcyjnej (...) Zakładzie Przeróbczym (...) w B., osiągając tym samym ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych i wykonując faktycznie pracę konserwatora urządzeń przeróbki mechanicznej węgla, wymienioną w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z 12 sierpnia 1983r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach (DZ. Urz. WUG 1983.8.12) w dziale I, pod poz. 5 pkt 2.

Co się tyczy mocy prawnej tego zarządzenia, to zgodnie z ugruntowaną linią orzecznictwa, nie ma ono mocy normatywnej (tak wyrok Sądu Najwyższego z 22 marca 2012r., I UK 403/11, Lex nr 12 4549 i z 14 lutego 2008r., I UK 313/07, Lex nr 842930). Jednakże, wobec szkodliwego wpływu warunków pracy w danej branży przemysłu, należy przypisać mu walor pomocniczy przy ocenie możliwości zakwalifikowania pracy na danym stanowisku do określonej branży. Wykazy resortowe mają charakter informacyjny, techniczno- porządkujący. Z faktu, że właściwy minister, kierownik urzędu centralnego, czy centralny związek spółdzielczy, w porozumieniu z MPPiSS, ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, że dane stanowisko pracy jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktyczne, że praca na tym stanowisku w istocie wykonywana była w takich warunkach (tak Komentarz do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Emerytur Pomostowych pod redakcją Sędziego Sądu Najwyższego Beaty Gudowskiej, Wydawnictwo C.H. BECK Warszawa 2013r. i powołane tam orzecznictwo; wyrok Sądu Najwyższego z 25 lutego 2010r., II UK218/09, z 16 listopada 2010r., I UK 124/10, z 26 maja 2011r.).

W przypadku konserwatora urządzeń przeróbki mechanicznej węgla, jego pracę zakwalifikowano do wykonywanej w warunkach szczególnych w przemyśle górnictwem, w ramach przeróbki mechanicznej węgla. Takiej samej kwalifikacji w odniesieniu do tego stanowiska dokonał tutejszy Sąd w wyroku z dnia 7 maja 2014r. (III AUa 1733/13). Nie budzi wątpliwości prawidłowość konstatacji Sądu I instancji co do wykonywania przez ubezpieczonego w spornym okresie pracy wymienionej w stanowiącym załącznik do powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wykazie A, dziale I, obejmującym górnictwo, pod poz. 5, gdzie mowa o przeróbce mechanicznej węgla. Spółka (...), w której wówczas pracował, działa w branży górniczej i zajmuje się przeróbką mechaniczną węgla. Przyporządkowanie jego pracy do tego działu jest zatem jak najbardziej uzasadnione.

Wbrew twierdzeniom apelującego, brak sprzeczności pomiędzy dokumentacją osobową ubezpieczonego, a zeznaniami świadków co do zakresu wykonywanych przez niego czynności. Z uwagi na jego kwalifikacje, po ukończeniu szkoły zawodowej zatrudniono go na stanowisku tokarza w oddziale maszynowym, które formalnie zajmował od 14 października 1974r. do 29 lutego 1988r., tj. do momentu powierzenia mu stanowiska ślusarza remontowego maszyn i urządzeń na wydziale maszynowym. Zmiana stanowiska nie była związana ze zmianą zakresu czynności, lecz z uzyskaniem w marcu 1988r. zatwierdzenia OUG do pełnienia funkcji dozorca oddziału maszynowego od 1 marca 1988r. W aktach osobowych jego zakres obowiązków określa pismo z 15 marca 1988r., dotyczące przeszerogowania, w którym pracodawca wskazał, że dotąd ubezpieczony pracował

w charakterze ślusarza, tokarza i spawacza autogenicznego. Dokładnie to samo potwierdzili jego współpracownicy i przełożeni - świadkowie C., F., M. i R., wskazując, iż w spornym okresie ubezpieczony wykonywał prace jako ślusarz, mechanik, spawacz i tokarz. Zawsze przy tym polegały one na naprawie, remoncie, przeglądzie i kontroli urządzeń przeróbki mechanicznej węgla oraz utrzymaniu w ruchu maszyn i urządzeń górniczych. Niczym innym, poza pracami konserwatora urządzeń przeróbki mechanicznej węgla, ubezpieczony się nie zajmował. Tym samym, uznać należy, iż powołane pismo pracodawcy ubezpieczonego z 15 marca 1988r. i zeznania świadków uszczegółwiają zakres czynności ubezpieczonego, nie pozostając w sprzeczności z jego pozostałą i nieliczną dokumentacją ze spornego okresu od 14 października 1974r. do 29 lutego 1988r. Potwierdza to też nabycie przez ubezpieczonego z dniem 2 lipca 1984r. uprawnień spawacza (książeczka spawacza - k. 78), które, zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego, musiały być wykorzystywane w pracy, ponieważ w przeciwnym razie zdobycie nowych kwalifikacji nie miałyby sensu. Fakt, iż nie znalazło to odzwierciedlenia w nazwie zajmowanego przez niego stanowiska, wynika z tego, iż ubezpieczony nie ograniczał się do wykonywania obowiązków spawacza, realizując też zadania ślusarskie, mechaniczne i tokarskie.

Jak wynika z informacji udzielonej przez pracodawcę ubezpieczonego w toku postępowania apelacyjnego (k. 76), oddział maszynowy, w jakim ubezpieczony pracował w spornym okresie, stanowił wyodrębnioną jednostkę zakładu przeróbki mechanicznej węgla. Wykonywano w nim prace ślusarskie, spawalnicze i tokarskie. Nie były one realizowane bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla, jak to ma miejsce m.in. w przypadku pracy na stanowisku maszynisty urządzeń przeróbczych, płuczkarza, czy sortowniczego węgla i kamienia, które to prace zalicza się do realizowanych w ramach wykazu B, dział IV, poz. 9. Oczywistym zatem jest, iż prace ubezpieczonego nie były wykonywane bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla, tzn. nie uczestniczył on w samym procesie przeróbki. Nie budzi jednak wątpliwości fakt, iż pracował w samej przeróbce mechanicznej, o jakiej mowa w wykazie A, dziale I, pod poz. 5. Rozróżnienie tych pojęć w wykazie A i B oznacza, iż każda praca bezpośrednio przy tej przeróbce mechanicznej węgla, o jakiej mowa w wykazie B, dziale IV, pod poz. 9, jest jednocześnie pracą w przeróbce mechanicznej węgla wymienioną w wykazie A, dziale I, pod poz. 5, ale nie odwrotnie. Pojęcie przeróbki mechanicznej węgla jest bowiem znacznie szersze i obejmuje też prace nie wykonywane bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla, jak te, jakie faktycznie realizował ubezpieczony, jako konserwator urządzeń przeróbki mechanicznej węgla. Zwrócił na to uwagę Sąd Apelacyjny w Katowicach w cytowanym wyżej wyroku z dnia 7 maja 2014r. (III AUa 1733/13). Skoro zatem poza sporem pozostaje, iż ubezpieczony pracował w górnictwie w przeróbce mechanicznej węgla, to trafnie organ orzekający zaliczył jego pracę do wykonywanej w warunkach szczególnych.

Wbrew błędnym założeniom apelującego, niepotwierdzenie w świadectwie pracy ubezpieczonego ze spornego okresu wykonywania przez niego pracy w warunkach szczególnych, nie oznacza, że nie były one w tych warunkach realizowane. Jak wynika bowiem z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1990r. (I PR 422/90, PS z 1993r., z. 4, s. 93), świadectwo pracy nie stanowi dokumentu urzędowego, a jedynie dokument prywatny. Stąd, w myśl art. 245 k.p.c., jest ono tylko dowodem tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Oznacza to, że sama treść świadectwa pracy nie stanowi dowodu tego, co zostało w nim odnotowane. Taki walor mają wyłącznie dokumenty urzędowe, do których, w myśl stosowanego a contrario art. 244 § 1 k.p.c., nie zalicza się świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, skoro nie zostało sporządzone przez organy władzy publicznej, ani inne organy państwowe, a jedynie przez prywatnego pracodawcę. Niepotwierdzenie w tym świadectwie pracy ubezpieczonego wykonywania przez niego w spornym okresie pracy w warunkach szczególnych, nie ma więc żadnego waloru dowodowego. Taki charakter prac ubezpieczonego został potwierdzony przez świadków i wynika z pisma dotyczącego jego przeszerogowania z 15 marca 1988r. oraz wyjaśnień pracodawcy. Nie sposób było przy tym oczekiwać od ubezpieczonego, by wystąpił z wnioskiem o sprostowanie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych,

skoro przepisy prawa nie dopuszczają takiej możliwości, ograniczając ją wyłącznie do możliwości sprostowania „zwykłego” świadectwa pracy.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd I instancji trafnie ocenił, iż poza uznanym przez organ rentowy okresem 10 lat, 5 miesięcy i 14 dni, ubezpieczony pracował w warunkach szczególnych także w spornym okresie od 14 października 1974r. do 29 lutego 1988r., osiągając tym samym na dzień 1 stycznia 1999r. ponad 15 lat takiej pracy. Słusznie zatem Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał mu prawo do emerytury z tego tytułu.

Na koniec zauważyć należy, iż po myśli cytowanego przez Sąd I instancji przepisu art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak, niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Skoro zatem, po myśli art. 100 ust. 1 tej ustawy, z dniem osiągnięcia 60 roku życia (...), ubezpieczony spełnił ostatni warunek wymagany do nabycia tego prawa, a wniosek o emeryturę złożył 2 września 2014r., to świadczenie winien to mieć przyznane, poczynszy od 1 dnia miesiąca, w jakim złożył wniosek, spełniwszy uprzednio warunki do nabycia prawa do emerytury, a nie od dnia złożenia wniosku. Z uwagi na brak apelacji ubezpieczonego, rozstrzygnięcie to nie podlegało przy tym kontroli instancyjnej.

Mając powyższe na względzie, na mocy art. 385 k.p.c., apelację organu rentowego, jako bezzasadną, należało oddalić.

O kosztach postępowania orzeczono na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. przy zastosowaniu § 2 ust. 1 i § 12 ust. 1 pkt 2 w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz. 490 z późn. zm.).

/-/SSA M.Żurecki /-/SSA M.Pierzycka-Pająk /-/SSO del. A.Petri

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR